

FORTE!

Forskningsrådet för
hälsa, arbetsliv och välfärd

BTA – Ett finansiärsperspektiv på gruppens arbete

Olle Lundberg, Huvudsekreterare Forte

Arbetet – att tålmodigt lyssna och lära

- Arbetet handlade mycket om att
 - Lyssna in övriga i gruppen
 - Lyssna på olika förlag och en rad olika aktörer
 - Lära om publiceringslandskapet: problem, läge och förändring
- Utmaningen – att väga samman allt detta och hitta lösningar på (till synes) olösbara problem
- Arbetet ledde dock till (en gemensam) insikt att nuvarande system inte är hållbart – varken ekonomiskt eller moraliskt
 - Övergripande slutsats: att återta kontrollen över publiceringssystemet för att främja öppen vetenskap

Våra slutsatser – hur ta tillbaka kontrollen?

1. Hålla fast vid att TA mönstras ut efter 2024 (men ännu oklart exakt när)
 - Sverige bör inte längre teckna avtal för läsning och publicering i hybridtidskrifter (TA-avtal), utan enbart avtala om publicering i rena ÖT-tidskrifter (på alla förlag)
2. Vidta olika åtgärder som möjliggör och stödjer detta
 - Tillhandahålla någon form av publiceringsplattform, teckna avtal med rena ÖT-förlag, verka för att migrera forskarägda tidskrifter, fortsätta arbetet kring upphovsrätt, stödja infrastrukturer för publicering mm
3. Kommunicera kring såväl behovet av åtgärder som hur övergången hanteras

Omvärlden – cOAlitionS och USA

“...cOAlition S reaffirms that, as a principle, its members will no longer financially support these arrangements after 2024.”

- Grundprincipen består alltså...

“Exceptionally, individual cOAlition S funders may still choose to financially participate in Transformative Agreements beyond 2024 as part of their respective national strategies.”

- Det är alltså OK att fortsätta teckna TA, men bara OM dessa är en del av en nationell strategi
- Vita Husets Office of Science and Technology Policy meddelade i augusti att all offentligt finansierad forskning ska göras omedelbart tillgänglig från 2026

Vad tänker en finansiär om detta (Forte)?

- Att det är viktigt att vi arbetar aktivt och tillsammans med lärosätena:
 - För att uppnå regeringens mål om öppen tillgång
 - För att publiceringssystemet svarar mot behov inom alla forskningsområden
 - För att minska kostnaderna/bromsa kostnadsökningarna
- Att vi (Forte) tar ett mer aktivt ansvar för avtal med de rena ÖT-förlagen
 - Bidra direkt till finansieringen (som med PLoS)
 - Arbeta för att dessa avtal blir nationella
 - I övrigt stödja Bibsam och arbetet med Öppen vetenskap

”BTA-gruppens arbete känns som det viktigaste och mest konkreta som pågår inom det svenska OA-arbetet. Förändring på riktigt!”

/Jonas Björck, GD Forte

Tack!